

[Ole Bjørn Kraft.]

om det atlantiske fællesskab betyder. Jeg er da også overbevist om, at det vil være muligt på et rent sagligt grundlag og et stort flertal her i salen at løse den stillede opgave på en tilfredstillende måde.

Atlantpolitikken må fastholdes, men det må ikke og skal ikke betyde en stivnen i en een gang fastlagt form. Det ville efter min opfattelse være meget farligt, hvis Atlantpagtens stater i en situation, der er ureløblig, der er under udvikling, ikke var rede til selv at lade deres politik være under udvikling. Men det er de også. Det remgår af de drøftelser, man nu har optaget om en udbygning af samarbejdet indenfor Atlantpagten udover det rent militære; netop i disse dage samles i Paris et tre mands udvalg, der blev nedsat på det sidste Atlantpagt-møde, for at påbegynde samarbejdelsen af forslag herom til forebyggelse for regeringerne og rådet senere på året.

I forbindelse med tanken om at udvide samarbejdet til civile områder har der været mange ideer fremme, nogle gode, andre mindre gode. Blandt de sidste er — det vil jeg gerne fremhæve som min opfattelse — tanken om et NATO-samarbejde om støtte til de lande, man med et dårligt ord kalder de underudviklede.

Det ville være meget urigtigt, hvis man forsøgte noget sådant indenfor Atlantpagten. NATO ville her gribe ind på et område, der hidtil har været varetaget af andre, og det er i sig selv uheldigt, men væsentligt er det, at en sådan hjælp, når den blev ydet gennem NATO, der opfattes som en forsvarsalliance, på forhånd ville være kompromitteret og blive mistydet i de stater udenfor Europa, der skulle have hjælpen. Man vil ikke i Asien have tillid til et hjælpeprogram, der udføres gennem NATO; man vil ikke tro på, at hjælpen bliver ydet uden bagtanke. Det er imidlertid meget vigtigt for Vesten i dag ikke at vække mistanke om hensigten med sit hjælpearbejde, men tværtimod at søge at vinde ny tillid og et nyt forhold i samarbejdet med de frie stater i Asien og Afrika. Vesten må omlægge hele sin politik på dette område. Det er afgørende nødvendigt, hvis det skal lykkes os påny at få tilvejebragt et godt samarbejdsforhold med disse ver-

densdeles befolkninger. Iøvrigt tror jeg, alle vil være enige i, at et nærmere samarbejde mellem Atlantpagtlandene på det økonomiske, sociale og politiske område vil være rigtigt. Også her vil jeg dog gerne understrege overfor stats- og udenrigsministeren, der på Danmarks vegne kommer til at føre forhandlingerne i rådet, at der er nogle vigtige hensyn at tage.

Det internationale samarbejde trues af overorganisering. Man må advare imod, at NATO-samarbejdet, når det begiver sig ind på disse nye områder, overlapper det arbejde, som allerede nu på udmærket måde udføres i OEEC og EPU og delvis i Europarådet. Men det vil være nyttigt, om der ved rådets forhandlinger bliver givet plads også for økonomiske drøftelser, særlig med det formål at samarbejde de forsvarspolitiske og de økonomiske problemer for derigennem at tilvejebringe en endnu stærkere solidaritet mellem Atlantpagtlandene end den, der allerede eksisterer. Det mest betydningsfulde ville være at få tilvejebragt en virkelig drøftelse mellem Vestens stater om den udenrigspolitiske linie, der nu skal følges under den nye udvikling i Sovjetunionen, og overfor de mangeartede spørgsmål, der rejser sig i denne forbindelse.

Der vil naturligvis være områder, hvor de mindre lande hverken kan eller skal tage et medansvar for de beslutninger, de store lande træffer, men de små lande vil være interesseret i at medvirke ved tilrettelæggelsen af en fælles holdning og vurdering. Selv i de tilfælde, hvor de må holde sig udenfor, vil det være af betydning for dem at blive informeret, og de store lande vil formentlig også være interesseret i at høre de mindre landes vurderinger. Det er ikke noget absolut nyt, det begyndte allerede i 1951—52, men vi er nu nået til en situation, hvor det, der er begyndt, yderligere må udvides og styrkes.

Jeg tror, at den højtærede stats- og udenrigsminister er enig med mig i, at de forhandlinger, jeg her taler om, må blive af en anden karakter end de forhandlinger, der sidst fandt sted i Paris. Man har som udenforstående ikke kunnet undgå at få det indtryk, at dette møde var meget dårligt forberedt, og at der blev givet altfor lidt tid til drøftelserne. Der må i fremtiden